

Tabell 4:
Vitenskapelige stillinger ved statlige universiteter og høyskoler

Kvinneandel (%) (2002–2023)

Tabell 4.1 Kvinneandel i utvalgte stillinger ved universiteter og høyskoler

Stilling	2002 K%	2007 K%	2012 K%	2015 K%	2018 K%	2020 K%	2021 K%	2022 K%	2023 K%	2023 N
Forsker 1108	43,5	42,4	42,6	41,0	43,1	50,2	53,3	54,6	51,3	372
Forsker 1109	35,1	41,7	43,8	44,0	43,8	43,8	45,1	45,6	46,0	1 201
Forsker 1183	9,3	21,2	26,5	41,4	47,4	42,9	43,2	44,7	51,1	107
Førsteamanuensis	28,6	34,8	40,4	45,8	49,1	49,8	50,4	50,8	51,5	5 401
Førstelektor	30,2	41,2	49,1	52,7	58,0	59,3	58,5	59,6	60,6	995
Høgskolelektor	54,3	59,8	62,7	63,5	64,0	65,7	65,9	66,9	69,0	1 392
Professor	14,6	18,2	24,4	26,8	30,8	33,3	34,3	35,7	37,2	4 598
Dosent		14,9	35,7	40,8	40,1	42,6	45,7	47,2	46,0	196
Universitetslektor	44,4	51,7	56,6	57,3	61,7	61,8	62,6	63,6	63,8	2 469
Postdoktor	49,4	42,4	47,5	44,2	44,5	45,6	46,0	45,8	45,6	1 788
Stipendiat 1017	42,9	49,1	52,3	52,2	53,3	53,6	53,7	54,2	55,3	6 245
Sum undervisnings- og forskerstillinger	36,9	40,4	43,3	45,3	47,4	48,5	49,3	50,3	51,0	17 035
Sum rekrutterings- stillinger	44,6	48,6	51,5	50,7	51,8	52,2	52,7	53,0	53,8	8 425
Sum bistillinger				26,1	30,4	34,2	35,3	36,8	38,1	595
Sum administrative stillinger	71,5	72,7	73,6	72,8	73,2	73,1	72,9	73,0	72,9	9 229
Bibliotekstillinger	88,4	88,4	86,2	83,0	80,3	77,3	76,3	75,3	74,6	387
Ingeniørstillinger	33,3	35,6	35,7	34,9	34,4	34,4	34,6	34,6	34,5	3 417
Faglige lederstillinger		42,1	44,0	46,7	50,5	51,2	54,1	55,0	54,3	732
T/A lederstillinger	45,1	48,7	53,3	54,4	56,4	57,1	57,0	56,5	58,7	1 439
Totalt alle stillinger	47,4	50,0	52,0	52,6	53,5	54,3	54,5	55,0	55,5	43 449

Alle tall fra Statens database for høyere utdanning (DBH)

Kvinneandel og kjønnsbalanse i universitets- og høyskolesektoren – status 2023

28.11.2023

1. Vitenskapelige stillinger

Kvinneandelen i vitenskapelige stillinger i UH fortsetter å øke, og nå er det flere kvinner enn menn i ordinære vitenskapelige stillinger. 51,3 % av alle årsverk i forsker- og undervisningsstillinger er utført av kvinner. Dette er en økning på 1 prosentpoeng årlig de siste to årene. Kvinneandelen i rekrutteringsstillinger er stabilt over 50 % og svakt økende. Vi kan derfor konkludere med at samlet sett og på et overordnet nivå viser tallene full likestilling innen undervisnings- og forskerstillinger. Det gjenstår imidlertid fortsatt en del på professornivå. Dessuten er det til dels store forskjeller blant institusjoner og fagområder. Konklusjonen er som før: menn dominerer i professorsjiktet, kvinner i lektorsjiktet – enda mer tabloid, kan vi si at menn forsker mest og kvinner underviser mest. Men andelen kvinner øker i alle de store stillingskategorier, med unntak for postdoktor. For de ordinære vitenskapelige stillingene er kvinneandelen ved de private høyskolene (55,5 %) høyere enn for de statlige (50,6 %).

Professorstilling – stadig stabil vekst i kvinneandelen

For professorstillingen har det de siste årene vært en jevn vekst i kvinneandelen med ca. 1-1,5 prosentpoeng hvert år, mellom 2022 og 2023 var økningen på 1,5 og andelen kvinnelige professorer i UH-sektoren er nå 37,2 prosent (eksklusiv professor II). Om trenden fortsetter med dette tempoet, vil andelen kvinner i professorstilling nå 40 % om to eller tre år, og tilnærmet full likestilling i denne vitenskapelige toppstillingen innen 2031. Verd å merke seg blant universitetene er at OsloMet allerede har et flertall kvinnelige professorer (57 %). Blant de andre universitetene er det UiT (46 %) som ligger best an. Universitetene med en sterkest realfagsprofil, NTNU og NMBU, har en liten fremgang, men har den laveste kvinneandelen (28-31 %). Ved de statlige høyskolene har Østfold (59 %) og Vestlandet (54 %) høyest kvinneandel, mens det står dårligere til ved noen av de vitenskapelige høyskolene som NIH (31 %), NMH (32 %) og særlig ved NHH (20 %). Når det gjelder de private er kvinneandelen ved VID (77 %) og Dronning Mauds minne (93 %) skyhøy, mens den er lav, men stigende ved Høyskolen Kristiania (27 %) og stabilt lav ved NLA (17 %). Vi kan også merke oss at kvinneandelen i dosentstillingen har økt betydelig de siste årene, men har nå stabilisert seg på rundt 46 prosent. For den siste vitenskapelige toppstillingen, forsker 1183, har kvinneandelen gjort et kraftig byks og er nå på over 50 prosent.

Førstestillinger – kvinner i flertall

Økningen i kvinneandelen fortsetter også blant førstestillingene, men i et lavere tempo. Det er nå flere kvinnelige førsteamanuenser enn menn ved norske institusjoner (51,5 %). For førstelektorgruppa ligger kvinneandelen nå på over 60 prosent.

Lektorsjiktet – to av tre er kvinner, andelen er stigende

Kvinner er i klart flertall i begge lektorstillingene og andelen har vært svakt økende også de siste fem årene. Samlet er 66 prosent av alle i universitets- eller høyskolelektorstilling kvinner. Vi bør antagelig være enda mer bevisst kjønnsbalansen også i undervisningstunge stillinger.

Rekrutteringsstillinger – god kjønnsbalanse, men stabilt flere mannlige postdoktorer

Kvinneandelen blant stipendiater og postdoktorer har vært stabil de siste årene, med en økning i fjor til rekordhøye 53,8 prosent. Kvinneandelen blant stipendiater (55 %) er imidlertid høyere enn for postdoktorene (46 %). Gitt at postdoktor og forsker 1109 (med 46 % kvinneandel) er de nærmeste nasjonale rekruttene til førstestillinger, er det tvilsomt om vi kan anta at kvinneandelen i vitenskapelig toppstillinger skal øke særlig mye raskere enn i dag.

Bistillinger – lav men stigende kvinneandel

Kvinneandelen i bistillinger er lav, på 38,1 %, og bare marginalt bedre enn for professor, men den har steget jevnt og trutt.

2. Andre stillinger

Kvinneandelen i akademia samlet sett stiger, men ganske marginalt. Verdt å merke seg er at kvinnelige ledere har vært på frammarsj og nå utgjør en klar majoritet både i faglige lederstillinger og blant de administrative. Samtidig er menn over lang tid underrepresentert i administrative stillinger, men i klart flertall i ingeniørstillinger.

Lederstillinger – kvinner i flertall

Kvinner er i flertall blant lederne. Kvinneandelen i faglige lederstillinger – her inkludert rektorer, dekaner, instituttledere, studieledere og undervisningsledere – steg lenge brått og har ligget stabilt rundt 55 prosent de siste tre årene. På den teknisk-administrative siden er kvinneandelen i lederstillinger også stabilt høy og er i år på sitt høyeste noensinne med 59 %. Det er dermed ingen åpenbare tegn til «glasstak» for kvinner med lederaspirasjoner innen UH-sektoren.

Administrative stillinger – vedvarende kjønnsubalanse

Kvinneandelen er imidlertid i overkant høy i vanlige administrative stillinger. Den har ligget stabilt rundt 73 % i mange år – dvs. at bare hver fjerde ansatt i administrativ stilling er en mann. Den kjønnsubalansen, som ikke er i endring, bør gi grunn til mer bekymring enn den tilsynelatende får.

Støttestillinger – stabil mannsdominans blant ingeniørene, motsatt i bibliotekstilling

Kvinneandelen blant ingeniører har vært stabil over lang tid og ligger også i år på mellom 34 og 35 %. Det har vært en liten framgang for mannsandelen i bibliotekstillinger, og nå nærmer det seg at hver fjerde bibliotekar er en mann. Det er imidlertid langt igjen til kjønnsbalanse.

Tabell 4.2 Kvinneandel i professorstilling (1013) i 2023 – institusjonsvis

(institusjoner med mer enn 10 årsverk)

Institusjon	Professor 1013	
	Totalt antall årsverk	Kvinneandel
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	24	44,2 %
Dronning Mauds Minne høgskole for barnehagelærerutdanning	10	93,0 %
Handelshøgskolen BI	89	29,4 %
Høgskolen i Innlandet	107	35,4 %
Høgskolen i Molde	26	34,5 %
Høgskolen i Østfold	45	59,2 %
Høgskulen i Volda	21	39,1 %
Høgskulen på Vestlandet	135	54,2 %
Høyskolen Kristiania	35	27,6 %
Kunsthøgskolen i Oslo	28	47,1 %
MF vitenskapelig høyskole for teologi, religion og samfunn	22	47,6 %
NLA Høgskolen	17	17,5 %
Nord universitet	96	36,7 %
Norges handelshøyskole	74	19,7 %
Norges idrettshøgskole	34	31,2 %
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet	191	30,8 %
Norges musikkhøgskole	36	31,8 %
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	861	28,4 %
OsloMet – storbyuniversitetet	199	56,6 %
Universitetet i Agder	195	33,1 %
Universitetet i Bergen	603	36,0 %
Universitetet i Oslo	812	37,2 %
Universitetet i Stavanger	196	36,3 %
Universitetet i Sørøst-Norge	170	37,5 %
UiT Norges arktiske universitet	388	45,8 %
VID vitenskapelige høgskole	30	76,6 %
Alle	4 476	37,2 %

Kvinneandel i vitenskapelige stillinger

